הלכתא כווותיה "בדיני ס"ל כווותיה וכן רב הונא ס"ל כר' יוחנן **מלא קנים**. הך מתני' דלוי לרים לקים: **ר' שמעון היא**. דלמר דלמר דמכור לי בתלו קנה ולמרינן לעיל (דף מ.) דסבר מעות קונות במתני' נוקח לה מני הדר ביה דקסבר מעות קונות כר' יוחנן וכן רב חסדא דלמר לעיל (שם:) כדרך שמקנו ר"ש היא. דע שהם תחזור סופך להפרע ממך: **כעושה מעשה עמך**. מסיכה במוכרין כך תקנו בלקוחות ת"ש סבר מעות קונות כר' יוחנן "בעמך" דרמינן הכי והאי לאו מעשה עמך הוא דכתיב (פסוקים נ) תורה אור "שלהיות ישראל לא יעשו עולה ולא ידיבכו כזב": **מייקי מלמא**. ולא לחזור: **כר מודועי סוף**. בתמיה וכי היה צריך להודיעו שהוא נפרע מן הקרניים והלא תלמיד חכם היה: **ערבון** מקנת המעות נתן לו על פיקוח מרוכה: **סוף סבר לנגדו סוף קונה** (ב). אע"ג מכירת קרקע הוא שנקנים בכסף קונה קנין גמור ואע"ג מכירת מטלטלין הוא קונה כנגדו להתחייב במי שפרע: **ור' יוחנן אמר כו'**. בקרקע לקנין גמור ומטלטלין לקבל מי שפרע: **קנונן ערבון**. לא דמי להיתא דלעיל דזוק לינו פרעתי מקנת מעות שקורין לתיל"ם חוזר בו פלמלינ"ן בלע"ז: **רבי יוסי נטעמיה דאמר**. בבבא בתרא בפרק גמ פשוט (דף קמח.): **שמכחשת קניו**. הבמחת נוזמת שאדם מבטיח את חבירו למשוך עליו שאם לא יקיים תגלו יתן לך וכך: **דין שיקנה כו'**. לא זה יתמול ולא זה יכפול הלא לא זה ולא זה יכולין לחזור מלקיים מן המכירה כנגד הערבון וחוזרים על המלר: **בד"א**. שלינו קונה הלא כנגד ערבונו: **בזמן שאמר לו ערבוני יקנו**. יקנה הלא נתנה לו בתורת קנין פירעון והמלר עליו מלוה הלא בתורת ערבון זה יקנה לא הכל, ובת"ל _ מלמת היה: **אבל מוכר לו כו'**. ונותן לו מהן ה' מלות זו לשם קנין פירעון לו שאם קנה כו' והמיל דלמיגנו כה רב ורבי יוחנן כי הלי נוגע הוא זה הערבון תהילת הדמים הפירעון של פיסוק כי יהב ליה כתם: **מאי לאו**. כי היכי דלמר רשב"ג בקרקע הקנוי בכסף לגמרי דמכי יהיב ליה מקנת מעות בתם קנה לגמרי והוה הדין למטלטלי הקנוים בכסף לענין מי שפרע, בכתמת קני ליה ערבון לכוליה למיובו כמי שפרע: **לא קני ליה ערבון**. לקבל מי שפרע לם נתן לו בכנגד ערבונו: **ומאי שנא**. מטלטלין לענין מי שפרע מקרקע לענין קנין גמור? ומסיקנ קרקע דיפה כת הכסף בקנייה לקנות לגמרי קנין גמור מלמוזר, יפה נמי כח מקנת פריעתו לקנות הכל **לבבל** מטלטלין שהורע הכסף בהן דלי פרע הכל לא שפרע, בכתמת נמי לא קני פרעון מקנת לכולו לקבל מי שפרע על המלר **לגמ בנגד הערבון**: **ממנו על המכון מין שביעית מסמטת**. דלמ קריינ ביה "לא יגוז" שהרי היט תובעו כלום: **גמ פלג**. תני החוב: **פינו מסמט**. לקמן מפרש לה: **לילימא**. דהיט מסמט כנגד תני החוב שהוא מוסם מסמן עליו היט מסמט לבבל מסמט הוא המלר: **מכלל דר' יוסה בגשיא**. למימר דכיון דהיט מסמטו כנגד הלוואתו מסמט כל החוב בתמיה. **אלא**

אלא קשיא לריש לקיש? אמר לך ריש לקיש הא מני ר' שמעון היא: אבל אמרו מי שפרע כו': איתמר אביי אמר אודועי מודעינן ליה רבא אמר "מילט לייטינן ליה אביי אמר אודועי מודעינן ליה דכתיב °ונשיא בעמך לא תאור רבא אמר מילט לייטינן ליה דכתיב *בעמך=בעושה מעשה עמך, אמר רבא מנא אמינא לה? בר"ח בר יוסף יהבו ליה זוזי אמלחא, לסוף אייקר מלחא, אתא לקמיה דרבי יוחנן, אמר ליה: זיל הב להו ואי לא, קביל עלך מי שפרע ואי אמרת אודועי מודעינן ליה, רבי חייא בר יוסף בר אודועי הוא? ואלא מאי, מילט לייטינן ליה, רבי חייא בר יוסף אתי לקבולי עלויה לטותא דרבנן? אלא רבי חייא בר יוסף עדבון הוא דיהבי ליה הוא סבר כנגדו הוא קונה ואמר ליה ר' יוחנן כנגד כולו הוא קונה, *אתמר ערבון: רבי יוחנן אמר אומר כנגדו הוא קונה, **רבי יוחנן אמר כנגד כולו הוא קונה מיתיבי *והנותן ערבון לחבירו ואמר לו "אם אני חוזר בי, ערבוני מחול לך" והלה אמר לו "אם אני אחזור בי אכפול לך ערבונך", נתקיימו התנאים דברי רבי יוסי; רבי יוסי לטעמיה דאמר *אסמכתא קניא; ר' יהודה אומר דיו שיקנה כנגד ערבונו אמר ר' שמעון בן גמליאל במה דברים אמורים בזמן שאמר לו "ערבוני יקון" אבל מכר לו בית או שדה באלף זוז ונתן לו מהן מאה זוז לשם קנין פירעון לו שאם קנה לו, והרי לוקח מוכר לו בית או שדה באלף זוז ונתן לו מהן מאה זוז לשם קנין פירעון לו שאם קנה לו; ורבי יוחנן כי אלי נוגע הוא זה הערבון תהילת הדמים של פיסוק כי יהב ליה כתם: **מאי לאו** כי היכי דלמר רשב"ג בקרקע הקנוי בכסף לגמרי דמכי יהיב ליה מקנת מעות בתם קנה לגמרי והוה הדין למטלטלי הקנוים בכסף לענין מי שפרע, בכתמת קני ליה ערבון לכוליה למיובו כמי שפרע: **לא קני ליה ערבון**. לקבל מי שפרע לם נתן לו בכנגד ערבונו: **ומאי שנא** מטלטלין לענין מי שפרע מקרקע לענין קנין גמור? ומסיקנ קרקע דיפה כת הכסף בקנייה לקנות לגמרי קנין גמור מלמוזר, יפה נמי כח מקנת פריעתו לקנות הכל **לבבל** מטלטלין שהורע הכסף בהן דלי פרע הכל לא שפרע, בכתמת נמי לא קני פרעון מקנת לכולו לקבל מי שפרע על המלר **לגמ בנגד הערבון**: **ממנו על המכון מין שביעית מסמטת**. דלמ קריינ ביה "לא יגוז" שהרי היט תובעו כלום: **גמ פלג**. תני החוב: **פינו מסמט**. לקמן מפרש לה: **לילימא**. דהיט מסמט כנגד תני החוב שהוא מוסם מסמן עליו היט מסמט לבבל מסמט הוא המלר: **מכלל דר' יוסה בגשיא**. למימר דכיון דהיט מסמטו כנגד הלוואתו מסמט כל החוב בתמיה.

בעושה מעשה עמך. לא מקרי היט עושה מעשה ממך לענין שיהיה מותר לקללו בתנם כי לם לקללו על המקח הזה כמי שפרע: **רבי** חייא ברבי יוסף כר לודועי הוא. דהיה יודע מחניתן הלא היה רוצה לקבל לעותה קודם שיפסיד היוקרא: **אכפול** לך ערבונך. היט לומר שיחזיר לו כפליס במעות הת"ל למה יקנה המקח לר"י כנגד ערבונו הלא לומר לכשלו לך במקח שיתן לו כפליס מן המקח כנגד המעות שנתן לו ר"י לומר דיו לם קונה המקח על כרחו של מוכר כנגד מעות שנתן לבל הלוקח לם ילנה לו ירק כי לם מעות כי יתמר חיני תפן במעט מקח: **בזמן** שלא"ל ערבוני יקון. רשב"ג מפרש דפליגי ר"י וכיבי יוסי הלא נתן לו לותם מעות בתורת פריעה לבל לם נתן לו לותם מעות בתורת פריעה דקנה ומחזיר המקח לכ"ע היינו הלא כרב ופרס"י ערבוני יקון שיקנה לו ערבונו כנגד כל המקח תימה דהא עדיף מנתן לו בתורת פריעה דקנה הכל כיון שפירש בהדיא שיקנה הכל ולם נפרס ערבוני יקון כנגד ערבונו לבד יקנה לו מן המקח ת"ל לר' יוסי לתמלי כופל לו ערבונו לכן ת"ל שלשון ערבוני יקון משמע שערבוני יהיה קנוי לך לם לתחזור בי וגם משמע יקון שיהא קונה לו במקח כולו ואם תחזור בך להיינו כלולו ת"ל בהדיא תכפול לי ערבוני:

מוזה

הגהות הגר"א
(א) בתוס' (סנ"ה בע"ב) ועוד דבכורות ל"ב ע"ב. ב"מ בתחלת ט:. ב"ב עמוס. ועמ"ש שם מוינו:

הגהות הב"ח
(ב) רש"י ד"ה סוף סבר כנגדו סוף קונה לקבל מי שפרע ולא קנה כל הסיטון והוא היה מפן ליתן כנגד מס שקיבל ותחזר כו על המלר סם"ד ותח"כ מס"ד כנגדו סוף קונה לו מכירה קרקע

מקנך
"לסוף אייקר" מעשים האומרים בארץ ישראל שהאומות לפני הוא שיפרע ויש בית הדין האומרים ישקה כן הסוכרים רבו לתצור כאן אחרי שהסכימו לאכור הדברים

[עם תימה קניה]

נוסח אחר
מה נ"ל זה יוחנן הנותן ערבון לחבירו אי אמרת בשלמא כנגדו הוא קונה שפיר כנגד כולו קונה (דיוקא במאי דקאמר אמר רבא אמר אביי אודועי מודעינן ליה) ערבון מאי קונה

[גיל תמימר]

רבינו חננאל

אבל מי שפרע מדור המבול וכו'. אביי אמר אודועי מודעינן לי' ההוא גברא מיהוי ב לשמים. רבא אמר מילם לייטינן ליה בשביה. וקי"ל כרבא, מדאמר ליה ר' יוחנן לר' חייא בר יוסף הב ליה ואי לא קביל עלך מי שפרע שמעינן מר' יוחנן תרתי עובדא. חד מילם לייטינן ליה וחד ערבון כנגד כולו הוא קונה. איתמר ערבון רב אמר כנגדו הוא קונה ור' יוחנן אמר כנגד כולו הוא קונה. ומוחבינן לי' לרב מהא דתניא הנותן ערבון לחבירו ואמר לו אם אני חוזר בך ערבוני מחול לך וכו' עד ר' יהודה אומר דיו שיקנה כנגד ערבונו. אפר רשב"ג בבבא דברים אמורים בזמן שאמר לו ערבוני יקון אבל מכר לו בית או שדה באלף זוז ונתן לו מהן ה"ק זוז קנה ומחזיר לו את השאר כמה שנים. אפי' לאחר כמה שנים. מדאוחבינן מינה לרב ש"מ דדני ת"ק זוז ערבון נינהו וקתני קנה הכל ואפרינן מאי לאו הא הדין למטלטלי דאי יהיב עלה ערבון בתם ולא פריש ערבוני יקון קנה הכל פשיטא בולה קשיא לרב ופריק רב, לא, במקרקעי קנה הכל בבשטלטלי לא קנה אלא כנגד ערבונו. ומאי שנא מקרקעי מבשטלטלי. ומשנינן קרקע דקני ליה בכסף לגמרי כדתנן בכסף שיש להן אחריות נקנין בכסף וכו' נם בתתו עליו ערבון מהם קנה כולו אבל מטלטלי דכסף לא קנה לה לגמרי כדתנן מטלטלי אין נקנין אלא בשמיכה ולא אפרינן דקני לה בכסף אלא לקבולי עליה מי שפרע נם בתתו ערבון מהם עליה לא קנה[אלא]כנגד ערבונו לקבל עליה מי שפרע. ורין זה מיוד אני לפרשו בפ' השוכר את האומנין פי' יפה כי שם מקומו. ואפרינן לימא כתנאי המלוה את חבירו על המשכון ונבנסה שמישה אף על פי שאינו שוה אלא פלג אינו מבשם דרבי רבן שמעון בן נמליאל.ר' יהודה הנשיא אופר אם היה המשכון כנגד החוב אינו משמש ואם לאו משמש דייקינן דהאי אינו משמש דקאמר רשב"ג בכולו קאמר והוא הדין לערבון. ור' יוחנן בר"ש ב"ג. ורב כרבי יהודה הנשיא. ודחי' לא וכו' ופשוטה היא. וקיימא לן כר' יוחנן דאמר ערבון כנגד כולו הוא קונה

[נקמן סב. ב"ק נד:] בפלדין דף פה. [ימות כב: בבא בתרא ד. מכות ה:]

[נקמן סב. ב"ק נד:] בפלדין דף פה. [ימות כב: בבא בתרא ד. מכות ה:]

* נ"ל דא קדיאה

** כ"ה ב"יוחנן ל"ת ובכי' נוסאי אחרינא ס"ת ובכי' בפרי ואהא סמר

*** מיכה: יב ובכל אלה נתקיים דף עז: אאל"ת בפלגי ואחא"כ ב"ב ל"ת בקרקע